שלשה מינין פרק ששי נזיר

יכול. כאמורו שהוא מותר אבל לא כשל אמריס לא כשדרה ולא כגולגולת על שאר קרובים: **שגופה תלוי בה.** כשדרה וגולגולת שבך עיקר הגוף תלוי אז בזה אז בזה אף כל כשאר קרובים יכול ליטמא אז כשדרה אז בגולגולת אז בראש בניינו אז בראש מניינו ואע"פ שהוא חסר משאר הגוף. וש"מ דמותר ליטמא לאביו אע"פ שהוא חסר ותיקשה דרב חסדא דהאיכא ר"ח בן יעקב דקאמר נמי הכי ושמע מינה דלכולי עלמא לית להו דרב חסדא דאמר בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר: **הא נמי ר"י היא.** כלומר הוא דאמר כר"י ורב (א) [חסדא] דאמר כי האי תנא: **דתניא מעשה שמת אביו של רבי יצחק בבגינוך ובאו והודיעוהו לאחר שלש שנים ובא ושאל את ר' יהושע בן אליעזר וד' זקנים שעמו.** מהו ליטמא ולהביאו בקברי אבותיו: **ואמרו לו לאביו בזמן שהוא שלם ולא בזמן שהוא חסר.** ולאחר שלש שנים אי אפשר לו שאינו חסר: **מתני'** (ב)שלשה מינין אסורין בנזיר בטומאה והתגלחת והיוצא מן הגפן חומר בטומאה ובתגלחת מביוצא מן הגפן (ג)שהטומאה (ד)והתגלחת סותרין והיוצא מן הגפן (ה)אינו סותר חומר ביוצא מן הגפן מבטומאה ובתגלחת שהיוצא מן הגפן (ו)לא הותר מכללו וטומאה ותגלחת הותרו מכללן (ז)בתגלחת מצוה ובמת מצוה וחומר בטומאה מבתגלחת (ח)שהטומאה סותרת את הכל וחייבין עליה קרבן (ט)ותגלחת אינה סותרת אלא שלשים ואין חייבין עליה קרבן: **גמ'** (י)וטומאה לא תותר מכללה ק"ו מיין ומה יין שאינו סותר לא הותר מכללו טומאה שסותרת אינו דין שלא תותר מכללה ת"ל (כ)לאביו ולאמו לא יטמא לאביו ולאמו לא יטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה ויין יותר מכללו ק"ו מטומאה מה טומאה שהיא סותרת הותרה מכללה יין שאינו סותר אינו דין שיותר מכללו אמר קרא (ל)מיין ושכר יזיר (מ)לאסור יין מצוה ויין יסתור את הכל ק"ו מטומאה מה טומאה שהותרה מכללה סותרת את הכל יין שלא הותר מכללו לא כ"ש שיסתור אמר קרא (נ)והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו טומאה סותרת ואין היין סותר והתגלחת תסתור את הכל ק"ו מטומאה ומה טומאה (ס)שלא עשו בה מטמא כמיטמא סותרת את הכל תגלחת (ע)שעשו בה מגלח כמתגלח אינו דין שתסתור את הכל אמר קרא והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו טומאה סותרת את הכל ואין תגלחת סותרת את הכל וטומאה נעשה בה מטמא כמיטמא ק"ו מתגלחת ומה תגלחת שאינה סותרת אלא שלשים עשה בה מגלח כמתגלח טומאה שהיא סותרת את הכל אינו דין שנעשה בה מטמא כמיטמא אמר קרא (פ)וטמא ראש נזרו למטמא ראש נזרו ותגלחת לא נעשה בה מגלח כמתגלח ק"ו מטומאה ומה טומאה שהיא סותרת את הכל לא עשו בה מטמא כמיטמא תגלחת שאינה סותרת אלא שלשים יום לא כל שכן שלא נעשה מגלח כמתגלח אמר קרא (צ)תער לא יעבור על ראשו קרי ביה לא יעבור הוא ולא (ק)יעבור לאחר ותגלחת לא תותר מכללה ק"ו מיין ומה יין שאינו סותר לא הותר מכללו תגלחת שסותרת אינו דין שלא תותר מכללה אמר רחמנא ראשו ואמר רחמנא זקנו ותגלחת לא תסתור כלל קל וחומר מיין ומה יין שלא הותר מכללו אינו סותר תגלחת שהותרה מכללה אינו דין שלא תסתור בעינן גידול שער והא ליכא ויין יסתור שלשים יום ק"ו מתגלחת ומה תגלחת שהותרה מכללה סותרת יין שלא הותר מכללו אינו דין שיסתור מידי הוא טעמא אלא משום גידול שער גבי יין הא קאים שערו:

מתני'

ובאו (ר) והודיעוהו לאחר ג' שנים ושאל את ר' יהושע בן [אליעזר] (א)זקנו שהיה רואה לקברו בקברי אבותיו ואמר לו לאביו בזמן שהוא שלם: **חומר** בטומאה ובתגלחת שסותרין. טומאה בהליה כמיב והימים הראשונים יפלו ותגלחת שקותרת שלשים כדאמרינן לקמן משום דבעינן גידול שיער כדי גידול שיער סתם נזירות (ב)שיהא השער בשעת תגלחת מצוה: **והיוצא** מן הגפן אינו סותר. בהדיא ממעטינן ליה בגמ': **חומר ביוצא** מן הגפן שלא הותר מכללו. (ג) לאסור (ד) יין מצוה דיין הרשות שאם נשבע שאשתה ואם"כ נדר בנזיר לאסור [ביין] ותגלחת הותרה (ה) בתגלחת מצוה [כדאמרינן לקמן] (דף מח.) מדאשו וטומאה הותרה במת מצוה: **ויין** יותר מכללו. למי שנשבע שאשתה: אמר קרא מיין ושכר. דמיותר כדאמרינן בפ"ק (לעיל דף ג:): **כי** טמא (ו)(מעיקרא סותר כי טמא) נזרו מיעוטא הוא: **שלא** עשה מטמא במיטמא. מטמא הנזיר אינו לוקה: **שעשו** בה המגלח. את הנזיר כמתגלח כנזיר עצמו וילקו שניהן כדדרשינן בסמוך:

אמר קרא ראשו. גבי מצורע להתיר מצורע נזיר:

תגלחת שהותרה מכללה אינו דין שלא תסתור. וא"ת טומאה תוכיח וי"ל מה לטומאה שכן סותרת את הכל: **ומה** תגלחת שהותרה מכללה סותרת. וא"ת מה לתגלחת שכן עשה בה מגלח כמתגלח תאמר [ביין] שלא עשה משקה כשותה וי"ל דמהאי טעמא נעשה בו משקה [כשותה] אבל בתר דמשני דיין [אינו סותר] דין הוא דלא נעשה בו משקה כשותה הואיל דלא סותר: ומגלח

בא א מיי' פ"ב מהל' אבל הל' טו סמג לאוין רלו טוש"ע י"ד סימן שמג סעיף ט:

בב ב מיי' פ"ו מהל' מרוחת הלכה ג:

בג ג מיי' שם הלכה ה כ:

בד ד מיי' שם הלכה ח:

בה ה ו מיי' שם פ"ט הלכה יא:

בו ז מיי' שם פ"ו ה"ב:

בז ח מיי' שם הלכה ה כ:

בח ט מיי' שם פ"ב הל' כ ופ"ג מהל' אבל הלכה ה:

בט י מיי' פ"ה מהל' מרוחת הלכה יא: לאוין רכ:

הגהות התוספות

1. מתניתא כדי עד תיכף מרוחת סיין בסה"ל אחר מרוחת מצוה. 2. ל"ל לאסור. 3. ל"ל הותרה מכללה. 4. נרא"ל כדאמרינן לעיל (דף מח:).

פי' הרא"ש

קרא אע"פ שאינו מטמא לאבריה מטמא הוא לשדרה ולגולגולת. ר"ב לשתוק קרא מניה דמילא נתמעטו כל האברים. מה אחותה מיוחדת שגופה תלוי בו. פי' שמוטלת עליו לקוברה אף אני אביא שאר קרובים שמוטלין עליו לקוברו: כולה ר' יהודה היא. הגך ג' בריישתא כולן כרבי יהודה: ובא ושאל את ר' ישמעאל בן אלישע ואמר עליו משום דא"א שלא חסר ממנו כלום: שהטומאה והתגלחת סותרים דכתיב והימים הראשונים יפלו. ותגלחת סותרת ל' כדאמר לעיל דבעי גידול שער של סתם נזיר: שהיוצא מן הגפן לא הותר מכללו. כגון לשתות יין מצוה וטומאה ותגלחת הותרו מכללן. טומאה למת מצוה ותגלחת לנזיר מצורע כדדרשינן לעיל מראשו: ת"ל לאביו ולאמו לא יטמ' וקרא יתירה הוא דהא כבר כתיב על כל נפשות מת לא יבא לא יטמא להם (במדבר ל"ל); ומה טומאה שלא עשה בה מטמא כמיטמא שהמטמא את הנזיר אינו לוקה. אבל תגלחת אחר שגלחו לוקה כדדריש בשמעתי' מקרא: אמר ורטמא ראש נזרו למטמא ראש נזרו רחמנא ולא למטמא ראש נזי אחר: תער לא יעבור על ראשו. דמשמע לא יעבור כלל בין הוא עצמו בין אחר:

עין משפט נר מצוה

א) כ"פ לנזיר הכהן, ב) לעיל לד., **ג)** (ע' תוס' זבחים מז: ד"ה כל חדא ותוס' חולין כג: ד"ה ותהא), **ד)** [לעיל ג: ה.], **ה)** [ל"ל יעבור ליה אמר עי' נרש"י ד"ה תגלחת שעשה וכו'], **ו)** [דף מח.].

תורה אור השלם

1. וְעַל כָּל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֹא לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטַּמָּא: ויקרא כא יא
2. מְיַיִן וְשֵׁכָר יָזִיר חֹמֶץ יַיִן וְחֹמֶץ שֵׁכָר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לַחִים וִיבֵשִׁים לֹא יֹאכֵל: במדבר ו ג
3. וְהַזִּיר לֵיהוָה אֶת יְמֵי נִזְרוֹ וְהֵבִיא כֶבֶשׂ בֶּן שְׁנָתוֹ לְאָשָׁם וְהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים יִפְּלוּ כִּי טָמֵא נִזְרוֹ: במדבר ו יב
4. וְכִי יָמוּת מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פִּתְאֹם וְטִמֵּא רֹאשׁ נִזְרוֹ וְגִלַּח רֹאשׁוֹ בְּיוֹם טָהֳרָתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יְגַלְּחֶנּוּ: במדבר ו ט
5. כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יָזִיר לַיהוָה קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ: במדבר ו ה

נוסחת הריב"ן

א) ומדרבה: **ב)** לא: **ג)** דמוקמינן: **ד)** נלמ: **ה)** למטמא את הגפן נזרו הוא להיתר ולא לאסרים מדלא כתיב ביה ומטמא לו לאסר נזרו: **ו)** דלא גרסי כדאמרינן:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הא נמי וכו' כר"י ורב הוא דאמר מי אמר מנא: **(ב)** ד"ה ומטמא ותגלחת הותרו מכללן בתגלחת: **(ג)** ד"ה יין יותר וכו' יין מצוה. נ"ב עיין פ"ק דף ד: **(ד)** ד"ה לאסור וכו' משום דמרשבע ישומד:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ובאו וכו' ושאל את רבי יהושע בן אליעזר חקנים. כל"ל: **ב)** ד"ה חומר וכו' אחם סתרים בעינן כל"ל: **ג)** ד"ה חומר כו' אלא כל"ל: **ד)** ד"ה כי טמא דמקלו כגון לאסור כו' כל"ל: **ה)** ד"ה כי טמא מרו טומאה הותר כי טמא מרו מישוטא הוא. כל"ל:

מתני'

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com